

No.

PWYLLGOR CRAFFU BYW'N IACH A GOFAL CYMDEITHASOL

Cofnodion cyfarfod anghysbell a gynhaliwyd ar 9 Tachwedd, 2021.

Mae'r Agenda ar gael [yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar gael [yma](#).

Yn Bresennol: Y Cynghorydd S. Griffiths (Cadeirydd); Cynghorydd N.C. Thomas (Is-Gadeirydd); Cynghorwyr J. Aviet, J.E. Charles, T.H. Jarvie, R. Nugent-Finn a J.W. Thomas.

Hefyd yn bresennol: Cynghorwyr B.T. Gray (Aelod Cabinet dros Ofal Cymdeithasol ac Iechyd).

522 CYHOEDDIAD -

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwrdd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol."

523 YMDDIHEURIAD AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd hwn gan y Cynghorydd O. Griffiths.

524 COFNODION –

ARGYMHELLWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 12 Hydref, 2021 fel cofnod cywir.

525 DATGANIADAU BUDDIANT –

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau.

526 ADRODDIAD BLYNYDDOL CYDWEITHREDOL MABWYSIADU RHANBARTHOL Y FRO, Y CYMOEDD A CHAERDYDD 2020-21 (CGC) –

Cyflwynodd y Rheolwr Mabwysiadu Rhanbarthol yr adroddiad, a'i ddiben oedd rhoi'r Adroddiad Blynyddol a'r adolygiad o'r Cydweithrediad a gynhaliwyd gan Gyngor Bro Morgannwg i'r Pwyllgor.

Roedd Gwasanaeth Mabwysiadu Cydweithredol y Fro, y Cymoedd a Chaerdydd yn un o'r pum cydweithrediad rhanbarthol a oedd yn ffurfio rhan o'r Gwasanaeth

No.

Mabwysiadu Cenedlaethol (GMC) ac roedd yn darparu gwasanaeth mabwysiadu ar ran Cyngor Bro Morgannwg, Cyngor Caerdydd, Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful a Chyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf.

Fe wnaeth y Swyddog arfarnu aelodau ar y materion canlynol fel y'u nodir yn yr adroddiad blynyddol:

- Gwybodaeth mewn perthynas â llywodraethu a chraffu ar y trefniadau rhanbarthol ar lefel leol,
- Newidiadau staff a meysydd datblygu gwasanaethau,
- Gwybodaeth allweddol am berfformiad sy'n ymwneud â lleoli plant i'w mabwysiadu,
- Recriwtio ac asesu mabwysiadwyr,
- Darparu gwasanaethau cymorth mabwysiadu,
- Effaith COVID 19 ar ddarparu gwasanaethau a sut mae'r gwasanaeth wedi addasu i ymateb i'r heriau dan sylw a lleihau oedi, a
- Heriau allweddol a blaenoriaethau'r gwasanaeth ar gyfer y dyfodol o ran cynnal busnes craidd ond hefyd o ran croesawu newidiadau sy'n cael eu cyflwyno ar lefel genedlaethol wrth weithredu Canllawiau Arfer Da a'r model asesu mabwysiadwyr dau gam.
- Gweithgarwch mewn perthynas â'r swyddi newydd a ariennir gan grant.

Roedd yr atodiadau i'r adroddiad yn darparu data mewn perthynas â mesurau perfformiad allweddol mewn perthynas â phlant, gweithgarwch marchnata, recriwtio mabwysiadwyr, cymorth mabwysiadu a'r Panel Mabwysiadu a chafodd y wybodaeth hon ei rhannu yn ôl Awdurdod Lleol.

Yn dilyn cyflwyniad y Swyddog a chwestiynau dilynol a godwyd gan yr aelodau, ychwanegodd y Swyddog y canlynol:

- ran cymorth ôl-fabwysiadu, roedd teuluoedd wedi teimlo pwysau cynyddol o ganlyniad i'r pandemig cenedlaethol ac roedd y Cydweithrediad wedi gweld cynnydd yn nifer yr atgyfeiriadau pan ddychwelodd plant i'r ysgol a oedd yn adlewyrchu'r galw a brofwyd gan y Gwasanaethau Plant gan greu ôl-groniad o achosion.
- Mae'r cyfnod o 6 mis o'r penderfyniad 'dylai'r plentyn gael ei fabwysiadu' i 'gymeradwyo paru' wedi'i nodi mewn canllawiau statudol ac felly nid oedd yn darged a bennwyd gan y Cydweithrediad.
- Nodwyd y niferoedd ar gyfer plant a oedd wedi aros yn hwy na chwe mis i gael eu paru ar dudalen 7 yr adroddiad a chydabu swyddogion y dylid rhoi ystyriaeth bellach i ddisgrifiad amgen ar gyfer y categori 'arall'. Roedd y categori arall wedi'i ddefnyddio ar gyfer plant heb unrhyw reswm penodol o ran pam nad oeddent wedi'u paru a/neu nad oedd paru addas wedi'i nodi.

ARGYMHELLWYD –

(1) Y dylid nodi Adroddiad Blynyddol Cydweithredol Mabwysiadu'r Fro, y Cymoedd a Chaerdydd 2020-21 a gwaith y Gydweithfa a wnaed hyd yma.

No.

(2) Mae'r Pwyllgor hwnnw'n parhau i dderbyn adroddiadau blynyddol yn unol â gofynion y Cytundeb Cyfreithiol sy'n sail i'r Cydweithredol.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad er mwyn craffu ar y swyddogaeth statudol allweddol.

(2) Sicrhau bod y Pwyllgor yn craffu'n ofalus ar y gwasanaeth rhanbarthol yn rheolaidd.

527 ADOLYGIAD LLEOLI BLYNYDDOL GWASANAETHAU PLANT A PHOBL IFANC (CGC) –

Amlinellodd yr adroddiad y camau a gymerwyd o fewn y Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc yn ystod 2020/21 o ran darparu lleoliadau ar gyfer Plant sy'n Derbyn Gofal (PDG) a'r camau blaenoriaeth ar gyfer 2021/22 megis:

- Darparu a chomisiynu cymysgedd hyblyg a fforddiadwy o leoliadau o safon uchel sy'n bodloni'r ystod amrywiol o anghenion plant, a
- Datblygu cynlluniau effeithiol mewn partneriaeth â phlant a'u teuluoedd, a oedd yn parhau i ganolbwyntio ar gyflawni cynlluniau gofal a chymorth, atal drifftio, eu galluogi i gael eu haduno â theulu a ffrindiau lle bo hynny'n bosibl, cael lleoliadau sefydlog a gadael y system ofal yn gadarnhaol.

Dyweddodd Pennaeth y Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc mai'r prif fater o fewn yr Adran oedd y pwysau parhaus ar leoliadau i blant sy'n derbyn gofal. Hon oedd cyllideb fwyaf cyfnewidiol yr adran a'r un a oedd yn dibynnu fwyaf ar lefelau'r galw am wasanaethau nad oeddent o fewn rheolaeth uniongyrchol y Cyngor. Yn ystod pandemig COVID-19 roedd y galw ar draws pob gwasanaeth wedi cynyddu'n sylweddol.

Yn dilyn cyflwyniad y Swyddog a chwestiynau dilynol a godwyd gan yr aelodau, ychwanegodd y Swyddog y canlynol:

- Lleoliadau gofal maeth a brynir yn allanol oedd yn cael yr effaith fwyaf ar y gyllideb lleoliadau allanol o ystyried eu niferoedd cynyddol. Nod y Cyngor yw lleihau lleoliadau allanol, lle bo hynny'n bosibl a sicrhau bod y lleoliadau er lles gorau'r plentyn a pharhau i adeiladu ar yr adnoddau mewnol.
- Roedd safon y staff yn y Gwasanaeth yn rhagorol ac er eu bod wedi blino oherwydd eu bod yn delio â phwysau parhaus y pandemig, roedd morâl staff yn dda, ac mae'r gweithlu'n parhau i fod yn gwbl ymrwymedig.
- ran swyddi gwag staff, roedd pwysau'n parhau yn y Tîm Derbyn a Chymorth i Deuluoedd yn ogystal â'r Tîm Cynllunio ac Achosion Gofal. Roedd y Cyngor yn cymryd camau amrywiol i liniaru'r diffyg, fodd bynnag, roedd prinder Gweithwyr Cymdeithasol yn cyflwyno her sylweddol o ran recriwtio.

No.

- Er gwaethaf y cyfyngiadau cymdeithasol a roddwyd ar waith o ganlyniad i'r pandemig cenedlaethol, roedd staff wedi parhau i fod lle'r oedd angen iddyn nhw fod yn cynnig cymorth wyneb yn wyneb i deuluoedd lle bo angen drwy gydol gwahanol gamau'r cyfnod clo.
- Roedd teuluoedd wedi bod yn wydn iawn drwy gydol y pandemig. Roedd y symudiad tuag at gyswllt rhithwir wedi cynyddu'r lefelau ymgysylltu mewn sawl maes. Felly, byddai'r Cyngor yn parhau i fanteisio ar fanteision gweithio rhithwir yn ogystal ag wyneb yn wyneb wrth symud ymlaen.

I gloi, dywedodd yr Aelod Cabinet dros Ofal Cymdeithasol ac lechyd fod y Cyngor yn parhau i ddarparu gwasanaeth a oedd yn blaenoriaethu anghenion plentyn dros arbedion cyllidebol a bod y gyllideb yn parhau i amrywio mewn ymateb i newidiadau yn y galw am wasanaethau. Roedd yr Aelodau'n falch o'r staff a oedd yn darparu gwasanaeth amhrisiadwy i deuluoedd ledled Bro Morgannwg.

ARGYMHELLWYD –

Dylid nodi cynnwys Adroddiad Adolygu Lleoliadau Blynyddol y Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc, fel y mae ynghlwm yn Atodiad 1 i'r adroddiad.

(2) Mae'r Pwyllgor Craffu hwnnw'n derbyn adroddiad Adolygiad Lleoli Blynyddol pellach ym mis Hydref 2022.

(3) Cyfeirio'r adroddiad at y Pwyllgor Craffu ar Ddysgu a Diwylliant.

Rheswm dros yr argymhellion

(1-3) O ystyried cynnwys yr adroddiad i roi cyfle i'r Aelodau oruchwylio'r swyddogaeth statudol allweddol.

528 ARCHWILIAD TREFNIADAU DIOGELU RHAG COLLI RHYDDID (CGC) –

Cyflwynodd y Pennaeth Gwasanaeth yr adroddiad, a'i ddiben oedd rhoi trosolwg a chrynodeb o'r gweithgarwch yn y tîm Trefniadau Diogelu Rhag Colli Rhyddid yn ogystal â thynnu sylw at y materion adnoddau a chapasiti a oedd wedi arwain at gynnwys y maes gwaith ar gofrestr risg gorfforaethol y Cyngor.

Roedd y Trefniadau Amddiffyn Rhyddid (TARh) i fod i gymryd lle'r Trefniadau Diogelu Rhag Colli Rhyddid yng Nghymru a Lloegr, ym mis Ebrill 2022 ac roedd yn cynrychioli newid sylweddol i'r gyfraith yn ymwneud â gofal a thriniaeth pobl dros 16 oed nad oedd ganddynt y gallu i gydsynio i ofal neu driniaeth a oedd yn eu hamddifadu o'u rhyddid. Byddai angen i weithwyr ar draws y system gofal cymdeithasol i oedolion baratoi ar gyfer y TARh: byddai'r newidiadau'n effeithio ar waith uniongyrchol gydag oedolion, ac mewn rhai achosion pobl ifanc, a gynhelir gan ymarferwyr amlasiantaethol a byddai angen systemau a ffyrdd newydd o weithio ar bob lefel ar draws y sefydliadau hyn.

Yn dilyn cyflwyniad y Swyddog a chwestiynau dilynol gan yr aelodau, ychwanegodd y Swyddog y rhagwelwyd y byddai'r fframwaith TARh yn cael ei

No.

weithredu ym mis Ebrill 2022, ac y byddai cyfnod pontio o 12 mis lle byddai'r prosesau Trefniadau Diogelu Rhag Colli Rhyddid blaenorol yn gweithio ochr yn ochr â'r TARh newydd. Fodd bynnag, nid oedd y Cyngor wedi derbyn y Codau Ymarfer perthnasol gan Lywodraeth Cymru eto er mwyn gwneud y newidiadau gweithredol a strategol angenrheidiol y gallai fod eu hangen.

I gloi, llongyfarchodd y Pwyllgor y swyddogion ar y cais llwyddiannus am arian ychwanegol gan Lywodraeth Cymru i fynd i'r afael â'r ôl-groniad o geisiadau am y Trefniadau Diogelu Rhag Colli Rhyddid a'r cynnydd sylweddol a wnaed o ran lleihau nifer y ceisiadau sy'n aros i gael eu hystyried o 322 i 98.

ARGYMHELLWYD –

- (1) Bod goblygiadau parhaus dyfarniad Gorllewin Swydd Gaer mewn perthynas â threfniadau ar gyfer Diogelu oedolion nad oeddent yn gallu cydsynio i'w hanghenion gofal a llety.
- (2) Cyfeirio'r adroddiad at y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio i'w ystyried.
- (3) Anfon llythyr at y cyswllt perthnasol o fewn Llywodraeth Cymru ar ran y Pwyllgor, wedi'i lofnodi gan Gadeirydd y Pwyllgor, yn gofyn am dderbyn Codau Ymarfer Diogelu Diogelu Rhyddid yn amserol.

Rhesymau dros yr argymhelliad

- (1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a oedd yn nodi goblygiadau parhaus dyfarniad Gorllewin Swydd Gaer mewn perthynas â threfniadau ar gyfer Diogelu oedolion nad oeddent yn gallu cydsynio i'w trefniadau llety a gofal a chymorth a'r risg i'r Cyngor o her gyfreithiol lle mae'n statudol. ni chyflawnwyd amserlenni.
- (2) Diweddarau Aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar y cynnydd a wnaed gyda'r ôl-groniad o geisiadau a'r newidiadau deddfwriaethol disgwylidig.
- (3) Rhoi cymaint o amser â phosibl i'r Cyngor wneud y newidiadau gweithredol a strategol angenrheidiol, yn enwedig y rhai sy'n ymwneud â hyfforddiant staff hanfodol a goblygiadau cyllidebol, i alinio â'r fframwaith Diogelu Amddiffyn Lleol sydd i'w weithredu ym mis Ebrill 2022.